

Oglas, pripremljen itd.
članak i radnjava se na temelju
čitavog članka ili po dogovoru.

Novel za predbrojnik oglas itd.
članak se raspisnim ili polos-
mokom pošt. stanicima u Beču
na administraciju liste u Puli.

Kad naručbe valja točno oz-
nati imo, prešim i najblju-
di potrebu predbrojnika.

Moji list na vremenu ne primi,
nema te javi odgovarajućim u
stvarima plama, sa koji se
može plaća postarina, ako se iz-
vara naplaćenje „Reklamacija“.

Časopisni račun br. 247845.

Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokvare! Naroda poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giella 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Credita br. 1, II. k.).

„Slavenske zajednice“ u parlamentu u Beču.

Kadno su mjeseca novembra prošle godine stupili zastupnici u naših južnih pokrajina t. j. Hrvati, Srbi i Sloveni, koji se nalaze u dva klubovima, u „Jugoslavenskoj svezu“ i u „Slovenskom klubu“ u uzu međusobnu svezu, pozdravljen bio je taj korak naših zastupnika iskrenim veljicom i zadovoljstvom od svih pravih rođuljuba, kojim leži na srcu boljak i nadpredak našega naroda.

Milobrojni i osamlijeni pojedini klubovi imali su malo ili nista upliva ni utjecaja na parlamentarni život u carevinskom vjeću što je bolno djelovalo ne samo na tričenje i ozbiljno zastupničko objemu klubova, već dapaće još većima na širo naše občinstvo, koje je punim pravom osećavalo, da će naši zastupnici u novom pučkom parlamentu igrat i ljepe i bolju ulogu i da će narodu svomu pomoći konačno do bolje i sretnije budućnosti.

Zajednicki postupak obiju klubova imao je već na početku taj u vidljivi i uspjeh, što bijaše u predsjedničtvu parlementa izabran jedan član udruženih klubova. Kazemo u vidljivi i uspjeh, jer bijaše i drugih uspjeha, koje nije vazda shodno vješati na veliko zvono.

Dalnja posljedica tog udruženja bijaše ita, što su se udruženim jugoslavenskim zastupnicima priključili ponajprije česki zastupnici katoličke stranke i češke i Moravske, pa nekolica staroruskih zastupnika i konačno svi ostali zastupnici češkoga naroda iz Češke i Moravske.

Tako je stvorena na carevinskem vjeću prije nego li se je isto razišlo, „Slavenska zajednica“, sastojeca iz zastupnika Hrvata, Slovaca, Srba, Čeha i Starorusa, koja broji 120-125 članova. Za tu „zajednicu“ stvorenu su i prihvaćena pravila, na temelju kojih će „zajednica“ imati izvršujući odbor i parlamentarni odbor. Izvršu-

judi odbor sastoje od načelnika svih u „zajednici“ zastupnih klubova. Taj će odbor „zajednicu“ zastupati prema trećim, na nemože stvarati obvezatnih zaključaka sam.

Parlamentarni odbor sastoje od predstojnika klubova te će imati u istom po 2 člana „Jugoslavenska svezu“ Slovenski katolički zastupnici, „Češki radikalci“, Moravska pučka stranka, „Mladocesi“, „Češki agrari“ imati će 8 člana, „Češki naprednjaci“ 1 i „Rusini“ 1.

Zaključci stvoreni sa većinom od dvoljku trećina u zajedničkim pitanjima veže sve stranke i postaje zajedničkim za sve članove. Koji bi radio illi glasovao protiv takvom zaključku smatrao bi ga se, da je izstupio iz „Slavenske zajednice“.

Ovo će udruženje jednog dijela slavenskih zastupnika na carevinskom vjeću biti od nedogledne važnosti u našem parlamentarnom životu bude li se htjelo i moglo uzdržati i budu li pojedini klubovi poprvogavali svoje malenkostne probitke, velikim i zajedničkim interesima svih Slavena.

Osobitu važnost tomu udruženju podaju već sada sve njemačke stranke u parlamentu, koje razpravljaju najobziljnije o njemu i koje naziru u njemu pogibelj za dosadašnju prevlast nemstva u austrijskom parlamentu. I doista je opravданa ta bojazan njemačkih stranaka ako se pomišli, da će „Zajednica“ u parlamentu predstavljati najveću i najmnogo brojniju skupinu zastupnika, s kojima će morati da računaju i Niemci i napose svaka vlada.

Kano njemačke stranke tako je i ministra predsjednika barunu Bienerthu, odnosno čitavu vladu iznenadito to udružuje svecoslavenskih zastupnika. Ona ho znade, da onakva, kao što je dana, nemože računati na podršku „Zajednice“ i da bi koliko nju, toliku svaku drugu vladu, protivnu interesu slavenskih naroda, mogla „Za-

jednicu“ u svakom slučaju važnjem pitanju srušiti. Sa oporbom od 125 članova neda se u našem parlamentu ni uz postojeći ni eventualno uz poostreno pravilnikigrati.

Za nas južne Slavene imati će to udruženje i dalnjih blagotornih posljedica. Do sada nisu bivše vlade tako reku ni pitale za naše zastupnike, van samo onda, kad su trebale njihoveglasovate. Za ta glasova obećavale su skočajah protluska, ali je obično ostajalo kod pukog obećanja, jer nisu iskreno mislile illi su od straha pred Niemcima illi Talijanima obećanje natrag povukle.

Od sada nosimje se to više opetovati, te će morati prvi barun Bienerth — ako bude hotio sastaviti parlamentarnu vladu, i sa jugoslavenskim zastupnicima računati. Zastupnici južnih Slovaca imaju nepobitno pravo, da se s njima računa i radi položaja, što ga naše pokrajine u monarhiji zauzimaju i zbog znatnog njihovog broja u parlamentu. U vjeću svjetlo krune valja, da se unapred čuje i glas južnih Slavena.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Led u puljskoj luci. Dne 20. o. m. u jutro opazili su ribari i lučki vodici na morskoj površini u našoj luci vrlo tanku ledenu koru, koju je kasnije suncana topila raztopila. Zračna topila bila je pala na 4 stupnja izpod niske. To je svakako riedak pojav u našem moru.

Prva nagrada krabuji na plesu društva „Lega Nazionale“ u Puli. Prijatelj nam piše: Čudim se gosp. uredniče, da nije ni Vama ni Vašim prijateljima palo u oči kako je bilo na posljednjem plesu glasovite „Lege“ u Puli odlikovana prvom na gradom krabujo po imenu i starinom Hrvatica (ime mi je izpal) i odjedena u krasno odjeo naših crnogorskih sestara.

druge, vidjeli smo, kako svuda ima više Hrvata, kako je svaki podatak državne statistike neispavan, na korist Talijana. Cijela biskupija ima 124 tisuće žitelja, premda Status illi, kako se obično zove, službeni shematsizam porečko-puljske biskupije od god. 1907. broji 140 tisuće žitelja. Ovaj broj neće biti ispravan: prevelje je i za 1900. i za 1907. godinu. No biskupijski shematsizmi uopće obično nisu u ovom točni. Ako računamo, da pučanstvo svake godine poraste za 1%, — a za naše strane vrijedi više manje toj % — onda bi 124 tisuće od 1900. bilo poraslo do god. 1907. na 134 tisuće, a ne na 140 tisuće. Ostanimo dakle kod državne statistike, tim više što spomenuti status nema podataka o narodnosti.

Talijana ima u gradovima (Pula, Rovinj, Poreč), gradčinima (Vodnjan, Motovun, Vrsar, Lubin), varošima (Bal, Kanfanar, Sv. Lovreč, Pazin, Barban, Sveti Vintenat, Plomin, Višnjan, Vižinada), i selima (Fažana, Galečan, Štjan) i tako-
da, vidjeli smo, kako svuda ima više Hrvata, kako je svaki podatak državne statistike neispavan, na korist Talijana. Cijela biskupija ima 124 tisuće žitelja, premda Status illi, kako se obično zove, službeni shematsizam porečko-puljske biskupije od god. 1907. broji 140 tisuće žitelja. Ovaj broj neće biti ispravan: prevelje je i za 1900. i za 1907. godinu. No biskupijski shematsizmi uopće obično nisu u ovom točni. Ako računamo, da pučanstvo svake godine poraste za 1%, — a za naše strane vrijedi više manje toj % — onda bi 124 tisuće od 1900. bilo poraslo do god. 1907. na 134 tisuće, a ne na 140 tisuće. Ostanimo dakle kod državne statistike, tim više što spomenuti status nema podataka o narodnosti.

Talijana ima u gradovima (Pula, Rovinj, Poreč), gradčinima (Vodnjan, Motovun, Vrsar, Lubin), varošima (Bal, Kanfanar, Sv. Lovreč, Pazin, Barban, Sveti Vintenat, Plomin, Višnjan, Vižinada), i selima (Fažana, Galečan, Štjan) i tako-
da, vidjeli smo, kako svuda ima više Hrvata, kako je svaki podatak državne statistike neispavan, na korist Talijana. Cijela biskupija ima 124 tisuće žitelja, premda Status illi, kako se obično zove, službeni shematsizam porečko-puljske biskupije od god. 1907. broji 140 tisuće žitelja. Ovaj broj neće biti ispravan: prevelje je i za 1900. i za 1907. godinu. No biskupijski shematsizmi uopće obično nisu u ovom točni. Ako računamo, da pučanstvo svake godine poraste za 1%, — a za naše strane vrijedi više manje toj % — onda bi 124 tisuće od 1900. bilo poraslo do god. 1907. na 134 tisuće, a ne na 140 tisuće. Ostanimo dakle kod državne statistike, tim više što spomenuti status nema podataka o narodnosti.

Talijana ima u gradovima (Pula, Rovinj, Poreč), gradčinima (Vodnjan, Motovun, Vrsar, Lubin), varošima (Bal, Kanfanar, Sv. Lovreč, Pazin, Barban, Sveti Vintenat, Plomin, Višnjan, Vižinada), i selima (Fažana, Galečan, Štjan) i tako-
da, vidjeli smo, kako svuda ima više Hrvata, kako je svaki podatak državne statistike neispavan, na korist Talijana. Cijela biskupija ima 124 tisuće žitelja, premda Status illi, kako se obično zove, službeni shematsizam porečko-puljske biskupije od god. 1907. broji 140 tisuće žitelja. Ovaj broj neće biti ispravan: prevelje je i za 1900. i za 1907. godinu. No biskupijski shematsizmi uopće obično nisu u ovom točni. Ako računamo, da pučanstvo svake godine poraste za 1%, — a za naše strane vrijedi više manje toj % — onda bi 124 tisuće od 1900. bilo poraslo do god. 1907. na 134 tisuće, a ne na 140 tisuće. Ostanimo dakle kod državne statistike, tim više što spomenuti status nema podataka o narodnosti.

4. Hrvati u većini.

Taj zaključak ne iznenadjuje — Hrvata.

Prošavši od jedne porezne općine do

izlasi svakog članka
o poduzeću.

Nekoliko dopisa se ne vraćaju
napravljani na istoj
nepraktičan na primjer.
Preplaćati se postarom stoji
10 K. u obče,
5 K. za soljake, } na godinu
ili K. " — odn. K. 250 na
pol godine.

Ivan carevine vlasni postarina
Plaša i utječa se u Puli.

Pojedini broj stoji to b., me-
stali zo b., kol u Puli, tol-
ivan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u Tiskari Laginja i dr. pre-
J. Kropoti i dr. (Via Glori
br. x), kamo nuka se naslovno
eve plama i preplatne.

Zar nije to značajno? Starinom Hrvatica u crnogorskom odjelu dobiva prvu nagradu „Leginom“ plešu! Nije li to sudbina jarac?

Lošinjski kotar:

Malo Lošinj, 17. 2. 1909.

Podružnica Družbe sv. Ćirila i Metoda u Malom Lošinju, priredila je „Veliki koncerat plesom“. Krasnoj ovoj našoj zabavi odazvala se ljepta večina milih Hrvatica i braća Hrvata, te doprijeće time ljepta materijalno koristi našoj „Podružnici“. Osjećamo velikom dužnoću, da osim ovih čolik rođoljuba osjetimo imena i ovih koji nisu mogli doći ali ipak se sjetite našo Podružnica gg.: H. Brilli 10 K. prof. H. Haracic 10 K. Pepić 10 K. baron Mohammer 10 K. J. Wolf 4 K. F. W. Templer 10 K. gdje. Jovanović 2 K. g. Lukardo lučki kapetan 2 K. g. Šabatija katehotu 2 K. veleč. g. župnik Vel. Lošinjski 4 K. g. A. Bakota 2 K. F. Martinović 0.60 K.

Najljepše se zahvaljujemo veleč. g. Dr. Jos. Flegi odv. kand. u Puli, što je posjetio našu školu, i darovao 20 K. slično našim malim Hrvatima. Svi ma dobrotvorima Podružnica se najljepše zahvaljuje — malish duguju — a Bog im platio!

Odbor.

Krčki kotar:

Balka, polovicom veljače.

Premda se već nesto gleda škole napomenuo želim, da još stotina otkrijem, te ožiglošem što treba žigosati prigodom imenovanja učiteljelskih sila. Razumljivo je toliko pisane prigodom popunjavanja tih ispravnjenih mjesta, radi straha, da nam se i opet ne napriči za nekoliko decenija križ od Sansiga. Razotražar se, kad dođu, da će medju natjecateljima za ravnajudega biti i naš dosadašnji podučitelj. Dozovo-

nama porazdajuju na i prava, kako bi sve drugađije izgledao u biskupijskoj kuriji, župi i crkvi, u županijskom saloru i odboru, na općini, u vijećnicu i uredu, na katarskom poglavarstvu i na sudu, na pošt. u školstvu i školi, pismenosti i u kulturi

za lje i naroda, blagostanju i zadovoljstvu putanstva uopće! Evo kako stojimo na pr. samo u analifubizmu: u porečkom kotaru ima (1900) 65% odraslih (iznad 6 godina) ljudi, koji ne znaju čitati ni pišati, a pređet četvrt stoljeća (1880). Ili je bilo čak 80%! Da su to skoro sve Hrvati, posve je razumljivo, kad Talijani ne dođu hrvatskih škola i na daju. To je njihova kultura! Da školstvo u tom kolaru ne napreduje, najesnajnije dokazuje polazak škole. Od djece, koja su dužan polaziti školu, išlo ih je 1871. samo 45-50%, 1880 opet samo 45-50% a 1900. i opet samo 45-50%. Zar hrvatska ili talijanska dječa ne pozeša školu? Velikom većinom hrvatska. Zato? Jer u talijansku neće da idu, a hrvatski Talijani neće da otvore. Zar Talijani odlučuju? Jes, jer su sve porečke općine talijanske. Cleli II hrvatska dječa dobro? Da, to je ih protest, koji izvire iz jasne narodne svijesti, to je strajk doista siljan onome kod Poljaka u Prusiji.

(Nastaviti će se.)

ljeno mu je. Dapaće po praviljima do dina hrvatskoga budženja u istočnoj strani prevenčne na popunjavanje tog mjeseta. No istre, pac-privih doveljčja znalo se je na neka već na računaju i našu tvrdnu kotač, jer tako prepuna, prelje se. Namjere mi je podati njegovu pravu sliku. Njega dobro počinju Baščani i Poznaje ga, velim, ali više kao ribara, tekata i stotica drugog, nego kao vrijednog, pravog učitelja. Šećem, da, kad dječac podučava, ujedno pati na udice spuštene u more, da se kvalitete ribe i razgovara s prolaznicima "plažeći" je? Sve prigovore radi toga on je a mirom podnato, mislići valjda tā i apetit! Petar moj imenjak, je bi dobar ribar a uz to i dobar načitelj, pa zašto ne bi bio i ja. Upitnije bi bilo, da ide za promaknucem na "svićećem" jer potencat grip (mrežu) se ne isplati. Ali gospođa, koja vredriće i oblađuje, maknute nam ga s vrata. Namjete nas iznenaditi s tim popravljenim starim satova, i svatih strojeva, bojadisanim soba, ribarom, težakom i t. d. kao ravnajućim. Nije sve svima dano!

Obzirom na sve ovo, bit će Vam jasno, da je školski napredak (takav) nika-kav. Vederemo!

Voloski kotar:

Izbor občinskog načelnika i većnika za Volosko-Opaljku. Ovih dana konstituiralo se je občinsko zastupstvo u Voloskom izabrat ponovno načelnikom velezaslužnog g. Dra. Andriju Stangora i većničinom gg. Juliju Miransu, Viktoru Tomićiću, Dra. Ivu Poščiću, Niku Peršiću, Augustinu Rajčiću, Konstantinu Jeliću, Dra. Konradu Janežiću, prof. Dra. Juliji Glaxu, Dra. Josipu Landeru i Pavlu Tomašiću.

† Dr. Josip Gerzinic.

Iz Trata nam pišu. Ovih dana pre-milou je ovde nakon kratke bolesti vrlo čestit naš mladić g. Dr. Josip Gerzinic perovodja kod c. k. redarstava u Tratu. Pokojnik je bio vrlo nadaren i marljiv djak, te se je ujek odlikovao u naucima i ponašanjem. Siromašni roditelji veselili su se novom miljeniku, koji im je služio na čast i ponos. Otac pokojnika je rodom iz Bozeta u Istri, nastanjen viši godine u Trstu, gdje je uzorno odgojio svoju djecu. Velevrednomu mladiću podielio Svečani vječni mir i pokoj, a njegovim težko učvijenim roditeljima srčanosti da uzmognu strpljivo podnaesti težki ovaj udarac.

Pišu nam iz Kastva.

Bratovština hrv. ljudi u Istri. G. Josip Linić trgovac i predsjednik "Hrv. Čitaonica na Trsatu" uplatio je od dobivene nagrade utemeljitelju svetu od 50 kruna. Živio vrli prijatelj istarskih Hrvata!

Na Trsatu umro je vrli rodoljub i osobiti prijatelj istarskih Hrvata gospodin Franjo Matković Tomić obč. zastupnik i predsjednik "Primorskog Hrvata" dne 18. o. m. u dobi 41 godine. Njegova nenadana smrt razzačila je svih, koji su ga poznavali, a osobito Kastavce, kojima je pok. Franjo običavao zalažiti na družvene zahave u družtvu mnogih svojih prijatelja, kojih je svojimi vatreñimi govorima znao odusjevit za narodnu stvar. Hrani kljčemo ju načinom pokojniku Slava i Bogu platio. Dne 20. t. m. vjenčao se na Trsatu naš rodoljub g. Franjo Jelusić doktorand prava i porjednik iz Kastva sa gospodnjicom Vješkovom Culotti iz Rieke. Mlademu paru kljčemo bilo sretno.

Bečki načelnik u Lovranu.

Od tamo nam pišu, da je u nedjelju prije podne tamo stigao poznati bečki načelnik i vodja njemačko kršćanske stranke u Austriji g. Dr. Karlo Lueger. Odsio je u hotel "Lovran". Na kolodvoru u Matuljih pozdravio ga jo kot. poglavatar barun Schmidt.

Zabava u Kastvu na pustnu nedjelju. Već preko četrdeset godina priređuju se u Kastvu zabavu na pustnu nedjelju. Do najnovije doba priređivala ju je tamoznja hrvatska čitaonica. Prvi go-

dina hrvatskoga budženja u istočnoj strani dana, kada se dragi moći Oni to čine za to, da vam malu dječcu, koja tužna ne znaju, niti da ih odnarođuju studiju, da ne budu znaju, kad odražavaju da ih vedešte. Oni čine to zato, da nebude vaša dječca moliti Bogu za "Oči"! Da ne bude ti vasa krv, ni vama svojom "čuvi" bacići rečku "Vidim od mrežiški"! Kad god, recimo "Svetoj Jure", "dada" Hedwig Isus i Mađare, prisjetiti! Oni čine to zato, da vam vasa vasa dječac, mesto od vlasa mesta, jednom govoriti "U tujdom vam jeziku pogradiš", "I maoj gospodjši sončiščiš". Oni čipa to zato, da vas vasa dječac budu pozdravljaju: "Duša noči, duši glorio" i t. d., a vašeg jezika će se sramiti. Sramiti će se od vas, kad im budete rekli: "sine moji; zlato; srce moje"! Dječac vasa, prezirat će vas, svoje vlastite roditelje.

Vaša će vam dječac govoriti u tujdjem vam jeziku, a vama da se srce kidati od tuge, kad vasa krv, ne bude htjela govoriti s vama. Kosti će se vase od tuge i sramote obraćati u grobovinama. Kajat dete se, ali neće biti više vremena — bit će prekašno, jer što vuk odgoji — vučuć će imade.

Vi poslušate Natinovića! Kazite mi, ilepo vas prosim, koliko njih sto čuti reči onako od srca: „Bog mi daj zdravlje“. Pa oni na njih od talijanske krv. Ne, hrvatska krv teče u njegovim žilama, a samo čud, pamet, odgoj imade talijanskemu. Ta vi stó sami poznali njegovog oca i djeda, da su plug i organj držali — da su orali, a gdje to danas Talijani čine? Kod nas, sjegurno nail — Vi znateći snim, da imade medju vama matera, hoće nisu do pred par godina znalo ni rijeći talijanski, a sada im njihova krv, njihova vlastita dječa govorice, „čava“.

Furlani, Buljani i Fedeli jesu kod vas pravi „Krnjeli“, pa zašto oni ne žiju svoju dječecu u hrvatsku školu? Dosta o zabilješku! Na skupštini „Lega Nazionale“ bili su dva Nadinovića, jedan Furlani, četvrtorica Bullan, Socijalisti: Širolić, da li su mu dozvolili, da depelja i „la sua signora“ neznamo. Bio je Šote, pop Corva sa svojim zvonarima „braćom Petrinčićem“; Martincić otac i sin. Bio školski poslužnik Nane Šatić, koji se ne boji, da će ga učitelj hrvat oterati. Bio je i Mate Trdosić, listonoša. Nadalje bili su vam kmeti, u kratkim braćesama Sopčić i Vrčar. To vam je kašalo: „Evviva l'Istria Italiana“, da se čulo čak do baruna Lazzarinija u Sv. Martin, koji je odmah brzojavio o socijalističkoj stranci bratu Beppi u Rim.

To su, hvala Bogu, svi „Talijaniši“ u sv. Nedjelji, a vjerujte, da su pobrali sve one, za koje su znali, da će im biti dosta poslije „sedute“ kod Ravnića „pijat bigul“. Kako vidite malo ih je, koji su slični, a ti su, koji sliju i dječecu u „čido“. Drugi put o drugoj stvari.

Za Djačko pripomočeno društvo u

Pazinu sagrađeno se u gostionici g. Čeha u Roču na predlog g. Marka Zovića, krojača u Pazinu K 10-60, koje su predans od-horu.

Djačko pripomočeno društvo u Pazinu primilo je u prošlom mjesecu slijednju slijedeću novčano darove: Fr. Mateječić, zam. škol. nadzornik — Trst K 60, prof. Vjekoslav Spinčić, zastupnik — Kastav za dobra ruku u novoj godini K 100, prof. I. Milčetić — Varaždin K 10, Dr. Fr. Mandić — Srat K 80, Pravdošlav Rebek kot. veterinar — Pazin K 8; Fr. Novijan, profesor Pazin K 10; Fr. Frankola, prof. — Pazin K 10, Dr. K Janežić, odvjetnik Volosko K 16; sakupljeno kod kušavice vina 8. 1. kod g. Trampuža 14-82, Dr. I. Pošćić, zastupnik — Volosko K 50; Gađa Antonija Milohnić — Cres K 5, pop Ivan Brakovčić — Cres K 5, nadpop Niko Turato — Cres K 5; gađa Marija Rigović Cres K 2, Ivan Milohnić prof. — Cres 8 kruna, zupnik Liberat Sloković — Sv. Petar u Sumi K 15, trgovac Josip Bolčić — Pazin K 10.

Rijeka K 20, prof. Mate Šepid — Kastav K 100, Dr. Fr. Đorđić — Pazin K 10, Pretiščak od popravljanja vesa knjiga 2-15, Josip Tomačević — Pazin K 15-20, Rovinjsko vodojedstvo sakupilo K 5, kanonik P. Radulović — Barban K 5, Ante Petrić zupnik Rovinj K 2, Ante Nešić nadučitelj u mirovici — Pazin K 10.

Riečki Novi List sakupio do 7./I. 1909.

440. K. Petar Premuda, sudski vijećnik Zagreb 10. K. Anton Vodopivec, porezničkičinovnik Gorice 5. K. Ljudevit Tomićić, dvorski savjetnik Trst 20. K. Dr. Ivan Žuccon, narodni zastupnik Pula 20. K. Dr. Gjuro Hrasovec, odvjetnik Celje 4. K. M. girev gdjice Rože Bertola s gosp. Ivanom Knezom dne 17./I. t. g. sakupljeno 28. K. Olac zaručnice g. Antoni Bertoša 20. K. Nadinžibir, mizu Dr. M. Vitezid Rijeka 10. K. Josip Turčićević, Petrinj 10. K. T. g. g. Vinko Žindarić, Pičin 10. K. Dr. Albert Pređojević, Zagreb 10. K. Milutin Ivan Makan, Dekan 20. K. Nikola pl. Šipus, Bišak 10. K. Za vožnju automobilom, Pazin 60 fl. Tarok, Pazin 1 K. Knjižar Ivan Novak, Pazin 18 fl. Preostatak od kupljenih knjiga; Pazin 65 fl. Knjižar I. Novak, Pazin od rasprodanih brzojava bor. žica 28. K. Dr. Bogoslav vitez Trnski, Bakar 10. K. Nadžupnik Ivan Bersenda, Pičin 50 K. Župnik Ivan Luk, Lovran 5 K. Petar Kritmančić, Bazovica, sakupljeno u gostionici kod dr. Prešić 12. K.

Kad bi i slijedeći mjesec koliko bilo: Hvala darovateljima!

Koparski kotar:

Područnica Družbe sv. Čirila i Metoda za Istru u Brigue-Radice izabraća je prigodom svoje glavne godišnje skupštine sljedeći odbor: upravitelj: Ladislav Tonković, župnopravitelj Radice, zamjenik: Ivan Počeknj, župan Dubrovice, tajnik: Anton Medica, trgovac Orihi, zamjenik: Ivan Vodopivec, župan Brige, zamjenik: Mate Bursić, Brige. Poslanici za glavnu skupštinu: Mate Vodopija i Petar Dusić. Područnica brojila je tekom godine 1908. u svemu članova 32.

Članarine iznala . . . . . K 12-20
Darovi iznala . . . . . K 88-40
Prihod plesa . . . . . K 86-58

ukupno . . . . . K 82-78

Troskovi područnike iznala . . . . . K 27-78
poslano družbinom Ravnateljstvu K 55—

Franina i Jurina.

Fr. Ca da je Šote otac bit močtro di posta?

Jur. To i vrapci znoju — pr. lepe je bit poštar, nego otar i kučer.

Fr. Ma da je direcijon od pošti volila jednu žensku?

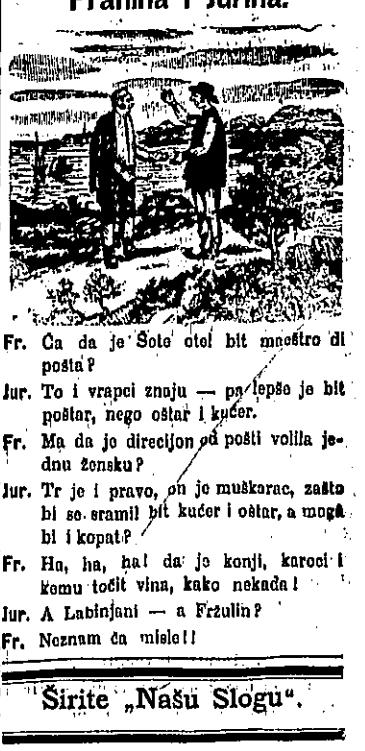
Jur. Tr je i pravo, on jo muškarac, zašto bi se sramiti bit kučer i otar, a mogu bit i kopat?

Fr. Ha, ha, hal da je konji, karoci i komu točiti vina, kako nekada!

Jur. A Labinjan — a Frzulin?

Fr. Neznam da misle!

Sirite "Našu Slogu".

Razne primorske vesti.

Talijansko objedno (1).

Ključno talijanski listovi hvataju se da su pobjedili kod njenom ovirem izbora u Grožnjanu i u Pomišanju. Ovo hvatanje slijedi poznatom junaciju "Furlanu", koji je sa drugovima četvrti protivnika, da ih suzbijaju, pa ih junaci: a) kada ne dođu otkako se, uko dođu bježimo.

O pobjedi se može reći po našem mišljenju govoriti samo četvrti, gdje se imade protivniku, a gdje toga nešta tamo je lakša pobeda, jer u obzoru ni nešta borbe.

Tako biješi koli u Grožnjanu, toli u Pomišanju.

U Grožnjanu obavljeni su izbori, a da za to nije nikto ni znao osim one slike talijanusa iz gradića. Naš izvanjski put bez vodja i bez poduke nemaju se upustati u običniju borbu sa talijanskim gospodom, koji imaju vlast u rukama i koja se služe gozdanom sleparškim sredstvima. Kad bi onaj nas put, imao samo nekoliko, muzeva, koji bi ga podočili i vodili, prestali bi i tamo talijani brzo slaviti svoje pobjede.

Što se tice Pomišanja, odustali su naši občinari od borbe znajući, da je prolijučivo sastavljenim izkrivljenim izbornim listinama uzaludna svaka daljnja borba. Listine su bijahu naime izpravljene ili izkrivljene po dovršenom reklamacionom postupku od strane vladajuće avote protivnici su naši občinari uzalud podnesli utok na namjestništvo. Dakle i tui biješi luka talijanskim pobjeda, pošto su se na opisani način osigurali unapred većinu. Takvym se pobedama mogu malo ponositi naši suradnici jer nisu zakonite niti dugotrajne!

Blemačko pitanje riješeno.

Takovu vist čitamo u hrvatskih i slovenkih listovih. Prva ju je donela "Hrvatska Korespondencija" iz Beča, iz koje je prošla u druge novine. Ta vist glasi: Državnomu zastupniku Dr. Matku Luginji, kao povjereniku Ricmanjaca i Ložena posređila se, da postigne sporazumjenje o ricmanjskom pitanju između nadležnih oblasti i onoga pučanstva te može smatrati to pitanje rješenim. Sporazumjenje to oslanja se na slijedeći uvjeti: Za Ricmanje i Log ustrojiti se ima bezodgovno samostalnu župu. Za kongru, od 1400 K, za župnika prispjevati će crkva 315 K, a sve ostalo vjerska zaklada. Župljani su slobodni od svakog pripjevka. Oni t. j. kuće gospodari birati će si svoje župnike. Občina će postati župnim patronom sa svimi pravi i dužnostim za buduće. Za popravak crkve i župnog stana potrebith 10.000 K doprinesti će vjerska zaklada. Crkveni obred biti će latinski.

Na temelju ovih uvjeta urediti će ordinarij (biskup) u smislu odnosnih propisa rimke kurije porabu slovenskog jezika u crkvi.

Tako glasi gornja vist, koja će biti valjda istinita, jer se ju s nijedne strane ne provrgava.

Nama je drag, da je konačno došlo do sporazumjenja i do rješenje tog neravnog pitanja, koje je uživalo kroz toliko godina toliko bura i pratile. Biti će nam tim draže nebude, li pri tom ne pobjediteći, pak bude li to rješenje donjelo onom pučanstvu toli željenog mira i bosnjeg blagoslava za njegovu dujevinu i tjelesnu blagobit.

Dragocjeno priznanje. U talijanskoj općini Izola sa istoimenim gradićem, vrše se općinski izbori. — Občinari i gradjani Izole jesu po ogromnoj većini pristase talijansku pučku stranku — ili kako ju liberalci zovu — klerikalnu stranku. Ovo je stranka kod izbora sjajno pobjedila, jer se liberalci i socijalisti neusudile stupiti u izbornu borbu.

Ta je pobjeda pomutila veselje talijanercima, koji su dali u trčanskom "Životu" oduska svom jalju i svojoj zlobi.

Predhađaju, naime, "klerikalcem", da su oni kod izbora upotrijebili 193 nezakonite pomoći i da im je, da pobjedi, pomoći mogla dobra četvrtina slovenskih glasova.

Ova talijansko-liberalna priznanja su za nas od dragocjene važnosti jer nam pokazuju: 1) da su se "klerikali" naučili od "liberalaca" patvariti ili zlorabitib, izborne pomoći (ako su u izboru nezakonite bile), time se talijanski liberalci uvek i svuda služe proti nama tamu, gdje bi inače prošli, da nepočinju prevara i slijevarija; i 2) da su i u onoj občini, koju smatraju talijanici, liberalci čisto talijanskim slovenskim izbornicima ili občinari u tolikom broju, da su mogli dati, "klerikalnoj stranci" jednu četvrtinu glasova.

Radi toga je koli smješna toli državica podvala liberalnog piskara što su to bilo "klerikali" za uzdarje izbrije u občinu (upstavstvo u jednom Slovensu čista krv). I velet, g. M. Škrlica župnika iz Korta.

Slovenski občinari i izbornici imali su aveto pravo birati svoga pouzdanika u občinsko zastupstvo poslo. Ili je bilo, po samom priznanju liberalnoga piskarala, tako, da su tvorili jednu četvrtinu svih birača. Vjerujemo, da bi bilo milijne i liberalcem i klerikalcem da im naši občinari i izbornici služi samo kano slijepe orudje kao pomoći u njihovih sebičnih poslovih, da ih pak, kad odluče, od sebe odriju, kao niemu životinju. Tako se je postupalo do sada vrlo često s našim narodom kod ražnih izbora, ali se čvrsto namamo, da će toga sve to više nastajati.

Konačno ižtemo, da nam je vrlo drag, što je došao u rečeno zastupstvo odličan naš rodoljub i svećenik, koji će bar kontrolu vršiti nad djelovanjem talijanskog občinskog zastupstva.

Telefonski apoj između Rieke i Liburnije. Iz Rieke javljava, da će biti Zamet — občina Kastav — telefonski spomen sa Riekom a tim i sa ostalim dijelovima Liburnije. Priprave su skoro gotove, centrala biti će za predplatnike u Zametu.

Mjesto svršenoga pravnika kod zemaljskog kreditnoga zavoda u Poreču. Uprava toga zavoda raspisuje natječaj na mjesto perovodnog vježbenika koji imade propisane državne izpise — sa mjesecnom podporom od 100 K za 5 mjeseca, a čim postane stalnim činovnikom podporu od 1600 K do 2000 K te prelazom u IX. planu razred.

U natječaju stoji doduše i poznavanje drugih jezika osim talijanskog, na mjesto će ipak stalno dobiti Talijan, pa makar nezna ni rječi hrvatske. U-urde zemaljskog odbora nesmisli činovnik Hrvat ili Slovenac, dok su Talijani apsolutni gospodari.

Njesto računarskog vježbenika kod zemaljskog odbora u Poreču. Moliteli valja do dokužu, da su svršili koju srednju školu ili njoj sličnu, da su austrijski podanici; prednost će imati Istrani, a među ovim oni, koji poznaju oba zemaljska jezika i njemački. Vježbenik će imati da služi 6 mjeseci privremeno sa nagradom od 60 K mjesечно. Čim postane stalnim, imati će podporu od 1000 K sa tri povisaka do 200 K svaku. Čim se izprazni mjesto stupiti će u XI. platežni razred sa pravom na daljnju promaknuća. Molbe valja upraviti zem. odboru u Poreču.

Novi predsjednik aust. Lloyd-a. Onomadne bio je imenovan predsjednikom austrijskog Lloyd-a u Trstu hrv. ministar željeznica Dr. pl. Derschatta. Novi predsjednik jest od pete do glave Niemece, te će kuo takav boz dvojbe moctati, da sve to više ponosni Lloydova uprava kao što je nastojao kod državnih željeznica. Od novoga predsjednika nešta su dake naši pomoći kod austrijskog Lloyd-a nitičemu dobru nadati.

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru primilo je nadalje slijedeće prinosne: Klub "Istra" u Zagrebu, prinosi

K 245-32 — Gosp. Fran Stilinović Jasenjarsko 47 K. Gosp. Rajmund Dafar, u Trpinjaništu sakupio prigodom glavnog skupštine tamoznje čitaonica 5 K 60 h. N. N. država kod večere dne 20./I. 1909. u Iki 10 K. Obitelj Peručić Opatija u počast upomene svoga strica 40 K. Gdja. Marija Krkavčić Dolina, daruje 10 K 50 h. Gg. Ivan Grgurević, Tihomir Fiamin, Josip Stanger i Rudolf Sardon Volosko, sabrali za novu godinu 478 K. Gosp. Stjepan Guščulja Jelsa, prihod cigaretnog papira II. polugodište 14 K 44 h. Na glavnoj skupštini Gospodarske Zadruge u Opatiji sakupljeno 12 K. Uprava "Hrvatskog Prava" u Zagrebu u ime primosa za god. 1908. 1095 K 88 h. Gdla, Petrović Rieka, u počast upomene blagopok. supruga 100 K. Uprava "Hrvatske Slobode" Zagreb 423 K. Družbinu podružnicu u Jelsi 24 K 88 h. Gospodin Gjuranac Gjuro Gatesitea 5 K. Gosp. Spasitović Ivan Perovaradin 11 K. Prva Jugoslavenska tvornica kavinih surrogata u Ljubljani, prihod za II. polugodište 1908. 707 K 88 h. Družbinu podružnicu u Slumu 132 K 90 h. Gosp. Stjepan Roca Vrlika, izruča polovicu čitog prihoda od priredjeno zavade, 80 K. Gosp. Dr. Magdić u Varaždinu izruča sabraon po g. Alfredu Žabušiću trgovcu u Tušlju, u veselom društву 5 K. Gg. Ive Volarić i dr. sl. šefstvo gospodarstva u Krizevčim sakupljenih na sokolskoj zabavi 22 K 76 h. Gosp. Barać Draganić Dvor, sabrao medju članovima "Hrvatske" u novoj godini 10 K. K 70 h. Gosp. Dr. Dinko Trinajstić u Pazinu izruča darovanih po Ivanu Šancinu u Buzetu na usponu svog blagopok. oca 10 K. Družbinu podružnicu u Milni, prinos za godinu 1908. 180 K 81 h.

Nadale primilo je naše Ravnateljstvo potpore općinskim poglavarevima i novčanim zavoda: Općina Imotska 800 K. Općina Kastav 100 K. Općina Nova Gradiška 40 K. Općina Petrovci 10 K. Općina Staro Petrovje 10 K. Općina Ludbreg 10 K. Prva hrvatska stedionica Zagreb 100 K. Krapinska Stedionica 50 K. Gradska poglavarstvo Koprivačica 50 K. Optina Žlatar 20 K. Općina Novo Čće 10 K. Općina Bakarac 20 K. Općina Gornji Miholjac 10 K. Općina Kutjevo 5 K. Općina Njemeći 20 K. Općina Palanjek 10 K. Općina Starigrad na Hvaru 40 K. Trgovista Pakrac 10 K. Optina Kulina 10 K. Općina Mrkopalj 20 K. Općina Gurmanci 5 K. Općina Slatina 50 K. Općina Drniš 10 K. Grad. pogl. Bjelovar 50 K. Općina Virovitica 20 K. Općina Sv. Ivan Žabno 10 K. Trg. Vukovar 10 K. Gradska poglavarstvo u Senju 10 K.

Uvjeto pristajanje u St. Martini Ložnjaku. Ravnateljstvo si pridržao pravo — prema okolnostima — promjene plovilbenog roda. Agencija na Rijeci kod I. Pakulića, Via Andrassy 25. PUNAT, dne 15. siječnja 1909.

Oglas dražbe.

Raspisuje se zidanje nove crkve u Podgradu putem jestimbe.

Radnje su proračunate na K 39537-59.

Nacrti, podrobnii troškovnik i potanj uvjeti su na uvid u podžupnom uredu u Podgradu.

Dostalcem smatrati će se najbolji nudio prema uvidjavnosti podpisane godobe.

Ima se položiti 10% vadija prije sklopljenja pogodbe.

Pisan ponuda nika se uprave podpisano najkasnije do 5. marta 1909.

Podgrad, dne 11. februara 1909.

Stavboni odbor.

Pazite na djecu!

Kad su vam ranjava ili imaju kraste osip, crvenito na koži ili bud kakove ne-distočne na tijelu, upotrijebite izvrstnu mast zakonom zaštitenu iz ljekarne Pečić sada dr. B. Vučk — Zagreb. Djeluje najuspješnije kod svake vrsti rana (rezotine, ogrobine, opckline itd.), kod prekomjernog znojenja nogu i tijela te nebi smjela nijedna kuća biti bez glasovito

masti za djecu.

Cuvaće se patvorina!

Cijena kutiji K — 60.

Dobiva se u svim ljekarnama.

Glavno skladiste:

Ljekarna PEČIĆ sada dr. B. Vučk ZAGREB.

• ISTARSKA POSUJILNICA u PULI •

Prima zadružare, koji uplaćuju sadržajni dželova jedan ili više po kruni s.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan te plaća od istoga 4 1/2% dobiti bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odkaza, a tunov od 2000 K ako se nije kod uloženja saglasno ustanovio redi ili tunovi ruk sa odakom, us odakom od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadružarow, i to na hipotoku i sudjelujuce uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9-15 sati prije podne i 3-6 sati poslije podne, u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Družvena pisarna i blagajna nalazi se u vilači Carrara vlastita kuće (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju publiko informacije.

Ravnateljstvo.

Dvostruki elektro-magnetički KRIZ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45-22.

Jest elektro-magnetičkim načinima nastavljivim strojem, koji kod slaga, reume, astme (teške disanja), ne-pavanja, zagonja u uhu, neuralgije, glavobolja (migraine) kucanjem srca, rubobolja, mukaveine i sličnih: studenti ruku i noge i noga, padavice (epilepsija), močarenje, pesterje, rujnost, novčićastje, napuhanih: držanje na tlu, infuze, ekspansije, sa bolesnom hrbata, bledila („sakrnost“) telodubnjih grlova, bezbednost i članak punokrvnosti: svih udini grlova, hoperhendrija, žleznih grlova, hlađenja, kao i svevelebo oblasti itd. stali kao nezadružljivo: sredstvo, po što elektro-magnetička struja cijelinu čvrstog dometom djeluje, čime se rečena bolesti a njenim kracem vremenu izlaze.

Poznat je, da lečenici kod navedenih bolesti visekratno elektroterapiju tjelesne upotrebljavaju ali spak na taj način, da jaka struja samo prolazi i povremeno kroz tlo prelazi, dok im naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog kriza ili zvjezda R. B. br. 86967, kako je ju redno, umjerenim učinom nepraktidno na tloko djeluje, što svakoga brzom lječenju donosi, nogo li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izložene su za možnju strojnu povredu! Od tih lečenja se može istreći R. B. broj 86967, krizne zahvale, kao i od odličnih uljeva izdane svjetske i priznane iz svih strana sveta poohranjene su u mojoj plombovanjima, od toga svakom u svaku dobu da u svih ODE MJEĐAN LIJEK POMOĆAO, MOJIM FOKUSATI MOJ STROJ, jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bolestima, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju neće biti izložen najduže u roku od 40 dana, dobiva novac naštraga.

Upozorjam osobito p. n. obdržati na to, da moj stroj na smjeji zamjenjivali sa Vololini, koji je potom svoga neuspjeha zabranjen u Vjesniku, kada i u Austro-Ugarskoj, došao moj dvadeseti, elektro-magnetički kriz III. vredza R. B. br. 86967 osoblje se hvale i svila vanrednu dependencu paradi svoje izvrsne i jake vještice.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo djece i ljudi, i tako slabo gospode.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabiti se kod ostarijih godišnjih, kroničnih bolesti.

Dopisivanje i narudba obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Poučcem ih ako se novac unapred posalje, razasiliće glavna prodavaonica za tu i Noromatu.

ALBERT MÜLLER,

Budimpešta, V/41. Kolar,

Vadarska ulica br. 24.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Najbolji uspjeh polučuje se oglašivanjem u

„NAŠOJ SLOGI“,

jer je razšrena po svoj Istri, Goričkoj, Dalmaciji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini.
Molimo, da se kod naručbe pozovete na „Našu Slogu“.

CEDULJICE za sv. ispojed i pričest
Izdajuje NARODNA TISKARA
LAGINJA i DR. PULA, ulica Giulia, br. 1.

SVI ONI BOLESTNI

koji nemaju apetita za jesti, koji trpe na slaboj probavi, zatvorenju, žgaravici, nadimaju, prekomjernom stvaranju kiseline u želudcu, glavobolji, grđevima, pijuci izvrstne „Želudčane kapljice“

Ijekarne k. „Sv. Ciril i Metod“ u Pazinu,
--- povraćaju narušenom zdravlju prijašnju jakost i svježinu. ---
CIJENA: 6 boćica 2 K 60 fil.; 12 boćica 4 K 80 fil.

SVIM ONIM

koji trpe na kašlu, plućnom kataru, češkom dihanju, slabosti, bledoči, preporuča se izvrstno bakalarevo ulje pripremljeno sa Željezom. Isto je tako ugodno pripravljeno, da ga i najosjetljiviji bolestnik piti može.

Cijena jednoj boći 2 krune.
Osobito se preporuča za malu djecu.

Ovi ovde navedeni lekovi dobivaju se samo u Ijekarni k. „Sv. Ciril i Metod“ u Pazinu (Istra), te se raznajili ili pouzećem — ili ako se novac unapred posalje.

Naputak uporabe priložen je u svakoj staklenici.

Ista Ijekarna preporuča svoje bogato skladiste Ijekarnečkih specijaliteta, mineralnih voda, svake vrsti ovoja i t. d.

Poslovno geslo :

- Uz mali dobitak, veliki promet, - istodobno samo dobra roba.

Imati dobro iduće ljetno uru nije vratak prieka nosida. Ipak za one, koji (rabuju župnu uru, a to je uz danasne vrijednosti, koja je praktično život, ima samo takvu vrijednost, koja je doista ponudnica. Bojiti je no imati uru, nego li takva ura od stola u neugodnosti, no treba se bojati da će se nepotrebno vrlo vremeno stamat potratiti. Ročita moći će se točno obdržavati.

Ako dakle trebaju takvu uru, to u m se najbolje preporučuju dobro poznate ure kao: ORIGINAL GLASHUTTE, ROCHAFFAUXSEN, OMEGA, MORIUS I ORIGINAL ROSKOPP-PATENT od zlata, srebra, nikela i oceli. Imade uvak veliki labor na skidaju.

Ljudevit Malitzky, urar PULA, via Sergia 65.

Daje se eventualno i ne obročno odplaćivanje. Veliki izbor svih drugih ura u njihova, buduća, brillante i opštene stvari, i p. trebalo za pušenje. Potrošači miljenjam robu, to u držini cionika, dosta je kod naručbe naveli vrstu robe. Uz dobro janstvo i preporuku koljom stvari na labor.

OPĆINSKA ŠTEDIONICA

u B OGGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, pod jamčenjem cijelokupne imovine Biograd 1 pod državnom kontrolom.

Ukamačuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, ekomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO „BALKAN“

d. o. s. j. u TRSTU

RIVA GRUMULA broj 14.

Telefons 2160. Brojavi: BALKANSPED.
Žiro-račun kod JADRANSKE BANKE u Trstu.

Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrstu gospodarskih proizvoda, daje na iste predujmove a uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Isto tako kupuje i prodaje svaku vrstu robe po nalogu i na račun svojih mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, očarjujuće robu i daje zajmove na robu ležajuću u javnim skladištima.

Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima točno i brzo, obavlja reklamacije i daje svaku strukovno rasjačnjenje i uputu brzo i budava.